

מתוך סדרת הספרים "לב המועדים"

יהוה לב המועדים

גליון מח מתוך לב המועדים "ספירת העומר שבועות" ח"א

משמע היו כך וכך לעומר למה שהיה כבר בעומר וא"א לפרשו במ"ז שבו
שבעומר משמע בתוך משא"כ בלמד משמע לשעבר.
הטעם לאומרים "לעומר" ולא "בעומר": לפי דמילת לעומר משמע שהוא
ליום העומר כך וכך ימים, משא"כ בעומר משמע שעכשיו הוא זמן העומר
ואינו שזמן העומר הוא רק יום אחד במ"ז בניסן (ספר מצות העומר סימן ז).

מסכת אבות הטעם בלימוד מסכת זו

לפי שזמן זה הוא זמן עונת לבלוב האילנות והפרדסים, והאדם עלול
להימשך אחר היצר האומר לו למייל בגנות ובפרדסים ולאכול את
הפירות שכבר גדלו, לכן לומדים פרקי אבות כדי לעורר את לב האדם
לבלי ימשך אחר עצת היצר וישתדל לרדוף אחר המצוות והמעשים
הטובים כדי שיוכח לעולם הבא ולגן עדן שהם מקום העונג באמיתי, ולא
ילך שולל אחר הבלי העולם הזה שאין נשאר מהם כלום (אבודרהם הובא
בא"ר תצנ ב, ע"ע בספרינו לב המועדים).

ל"ג בעומר

הטעם שמחמירים בנשיאת נשים אחר ל"ג בעומר ולא מחמירים בתספורת
משום הגזירות שבשנת תתנו בעת מסעי הצלב שנהרגו רבים בישראל והיו
בימי העומר והחמירו לענין נישואין שיש בהם הרבה שמחה ולא לענין
תספורת לכן הקילו (פ"ז תצנ ב, עין ערוה"ש).
טעם אחר: לפי שאיסור תספורת לא הוזכר בצורה ודאית בפוסקים ולכן
החמירו רק עד ל"ג בעומר (ב"ה תרצ).

בשאלה האין קיים רשב"י את מצות קידוש

על פי מה דאיתא במדרש תלפיות (אות ה' ענף הרוב) כתב שחכם אחד
שקיבל מהוקנים איש מפי איש עד רשב"י שאילן חרובים שהיה לרשב"י
במערה היה מתהפך בערב שבת לאילן תמרים, ומ"ט בערב שבת דאמרו
בברכות (יב, א) דאם בירך ברכת המזון על תמרים יצא ידי חובה כיון דמיון
זין (וכ"ה בשו"ע רח, יז) וכתב הפמ"ד (רענ א"א ס"ק מו) דלפי זה אפשר לצאת ידי
חובת קידוש במקום סעודה, ולפי זה אפשר לומר שהחרובים נהפכו
לתמרים כדי שיוכל לקיים סעודת שבת בתמרים (ספר בירורי חיים חלק ג' עמוד
תתננ). ע"ע בספרינו לב המועדים.

ספירה בציבור

מצווה מיוחדת לספור בציבור, והטעם: משום דרוב עם הדרת מלך כמו
שמצאנו בקצירת העומר שהיה נקצר בעסק גדול (סדר היום, יסוד ושורש
העבודה שער ט פרק שמיני).
טעם אחר: במקום שיש חבורה שמתפללים בזמנו ראוי להתחבר להם
בימי הספירה, כי אז מצווה גוררת מצווה ק"ש בזמנו וספירת העומר (שליה
פסחים ג, ב, הובא בבב"ש תפס כ). ע"ע בספרינו לב המועדים.

מקום ספירת העומר

הטעם שסופרים בסוף התפילה ולא בתחילתה

לפי שדורות הראשונות היה המנהג להתפלל ערבית קודם הלילה ובסיום
המעריב התחיל הלילה ואז היו סופרים כדון בתחילת הלילה (בה"ל סעיף א
ד"ה אחר בשם ספר מור וקציעה). טעם אחר: דמדינא צריך להקדים ק"ש ותפילה
לפי שהוא תדיר ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם (היי אדם ס"ק מו).

יש שנוהגים: לספור ספירת העומר לפני "עלינו לשבח" (משנ"ב תפס ס"ק ב),

ויש שנוהגים: לספור אחרי אמירת עלינו לשבח וקדיש יתום שאחר כך
(הגר"א מעשה רב ס ס).

הטעם לנוהגים לספור לפני "עלינו לשבח": דכל כמה שאפשר להקדים
הספירה מקדימים כדי שיהיה תמימות (משנ"ב תפס ס"ק ב). הטעם לנוהגים
לספור אחרי "עלינו": כיון שתפילת עלינו נתקנה כחלק מהתפילה וספירת
העומר מצוה בפני עצמה לכן אין להפסיק את התפילה במצווה אחרת
(ליקוטי דינים וביאורים למעשה רב כב ס).

מנהג לספור שנית אחר תפילת שחרית

יש שנהגו בכל יום אחר תפילת שחרית שסופר חזון מה שספרו בלילה
וחזורים הציבור לספור עימו, והטעם: כדי שאם אחד שכח לספור בלילה
תעלה לו ספירה של הבוקר ויכול להמשיך לספור אם ברכה (בה"ה תפס פ).

"לעומר" או "בעומר"

הטעמים לאומרים "בעומר" ולא "לעומר": לפי שביום הראשון שמונים
בליל ט"ז הכוונה בספירה במנין ימי העומר אשר יביאו מחר ביום הט"ז
וכן בשאר הימים הכוונה לימי העומר של מחרת משא"כ שאומרים לעומר